Kan vi beise hytta i en ny farge?

Kan vi beise hytta i en annen farge enn dagens farge? I dag er den lys brun, og jeg vil gjerne beise den grå.

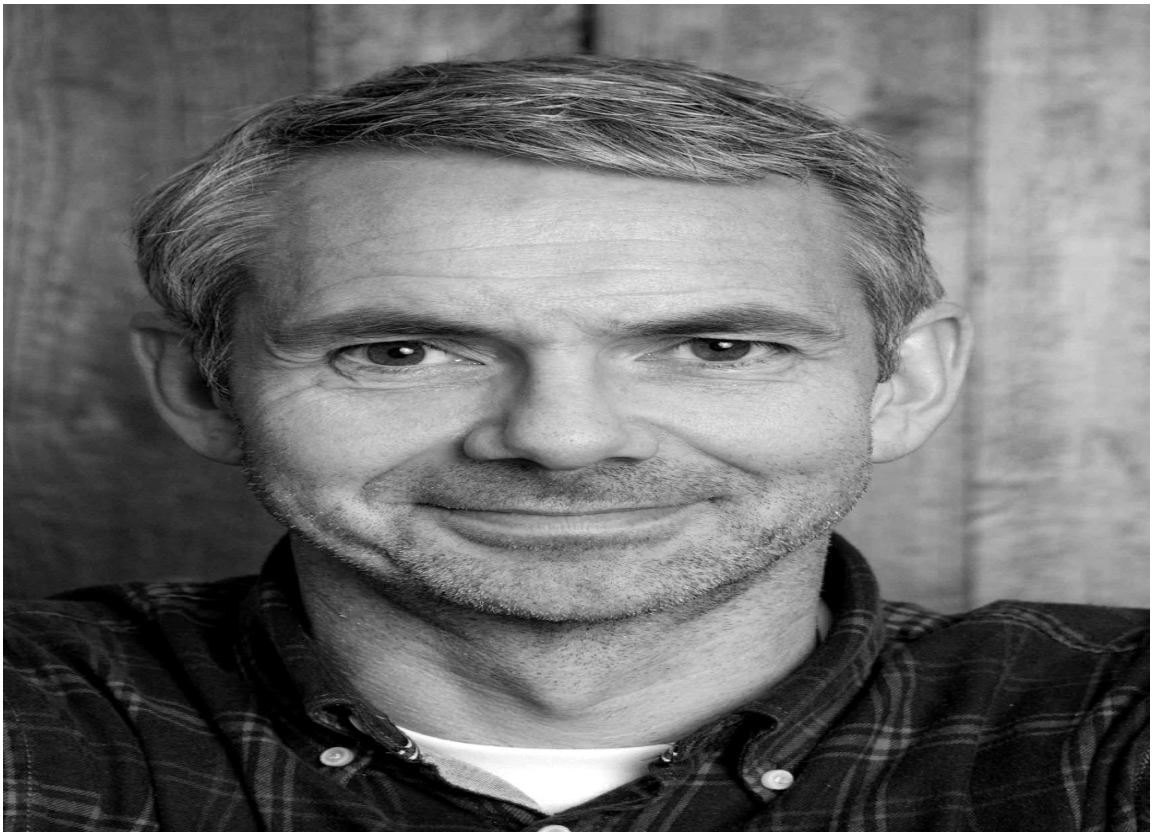
Av Chera Westman/ifi.no, ifi.no

Det finnes ikke et enkelt ja- eller nei-svar på ditt spørsmål. Flere faktorer spiller inn. Helt klart er dog at den beisfargen som du ser på prøven der du kjøper beisen, vil være vanskelig å få til. Årsaken er at beis er en transparent overflatebehandling, der underlaget du beiser på vil fremtre i både farge og mønstring, gjennom den nye beisen. Det påvirker det endelige resultatet.

– Normalt er det ikke noe problem å beise på nytt med mørkere farge innenfor samme fargetone. Men å endre fra mørkt til lyst eller fra brunt til grått kan være utfordrende, sier malermester Thor Ingar Røneid, teknisk sjef hos Scanox som er ledende i Norge på beis for hytte, med varemerkene Butinox og Tyrilin.

Du må nok prøve deg litt frem med ulike gråfarger, og tenke litt som når du maler med akvarellfarger: «Hva vil underlagets farge pluss den fargen jeg maler med bli som sammenlagt farge?» Gå gjerne til en dyktig fargehandel og be om hjelp med å plukke ut forslag til gråfarge.

MALERMESTER: – Oppsummert er det beste rådet å teste først. Velg ut en eller to farger som du tror på, og test disse på et bortgjemt sted på fasaden. Påfør to strøk for å se endelig resultat, sier Thor Ingar Røneid.

Gjør oppstrøksprøve

– Oppsummert er det beste rådet å teste først. Velg ut en eller to farger som du tror på, og test disse på et bortgjemt sted på fasaden. Påfør to strøk for å se endelig resultat, sier han.

Har du ikke et sted på fasaden du kan prøve på, kan du ta et panelbord av samme type, påføre den brune beisen fra i dag, og teste den nye fargen på det. Du kan komme til å like resultatet, men det også kan bli en helt annen farge enn det du så for deg.

FRA BRUNT TIL GRÅTT: Beis er en transparent behandling. Det innebærer underlagets farge vil påvirke hvordan resultatet blir når du beiser på ny. Finn et bortgjemt sted å teste den nye fargen på.

Mer eller mindre dekkende

Utover underlagets egenfarge, spiller også tilstanden til beisfasaden du har i dag en rolle. Du bør ikke beise på helt ny beis.

– Det er en fordel om fasaden har stått noen år, slik at overflaten er blitt litt slitt. Da får du bedre vedheft for ny beis. Beis skal heller ikke bygge tykke sjikt, så med et underlag med lite værbitt beis, pluss to nye strøk utenpå det, vil du kunne få et for tykt sjikt med overflatebehandling, og risikere at beisen flasser om noen år, sier han.

Hvilken type beis du bruker har også påvirkning. Ulike typer beis dekker på forskjellig måte. Også hvilken farge du velger, spiller en rolle. Med en mer dekkende beis, og mer pigmentert beis, vil det være lettere å få til en forandring der nåværende utseende spiller mindre rolle.

NYBEISET: Beis skal ikke danne sjikt på fasaden. Derfor er det en fordel om hytta ikke er helt nybeiset når du skal skifte farge. Vent til beisen er blitt litt slitt for å få bedre vedheft og bedre innsug.

Flere alternativer

– Hvis du velger å bruke en dekkbeis istedenfor beis, vil det være mye lettere å få til en fargeforandring, sier Røneid.

Dekkbeisen er en form for mellomting mellom maling og beis. Den er dekkende slik at kvister og farge i underlaget ikke er synlig, men tynn. Du vil fortsatt se treverkets ådring i relieff. Maling gir et mer «slett og glatt» utseende.

Lengre frem i tid, er det ikke mulig å gå tilbake til beis dersom du har gått over til dekkbeis eller maling. Det er altså et valg du tar – om du vil fortsette å ha en transparent overflatebehandling, eller gå over til en dekkende i den fargen du måtte ønske.

ULIKE BEISER: Beis fra ulike produsenter har forskjellig dekkevne. Også hvilken farge du velger, spiller rolle. Med en mer dekkende beis, og mer pigmentert beis, vil det være lettere å få til en forandring der nåværende utseende spiller mindre rolle.